Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

243
4-49

1867

243
Ա-40
FF 14

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ

ՍՐԲԱՕԱՆ ՏԵՂԵԱՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ
ԳԱ
19 1 27
VIII
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՄԱՍՏԱՆԻ
27999
1000V
8-3-142

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌՈՅ
ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ
ՑԵՐՈՒՍԱՂԷՄ
—1867—

4538

Ի հայրապետութեան

Տ. Տ. ԳԷՈՐԳԱՅ

Ներքնոտիր Վեհափառ Կաթուղիկոսի

ամենայն Հայոց։

ՀՐԱՄԱՆԱՒ

Տ. Տ. ԵՍԱՅԵԱՅ

Սրբազան Արքեպիսկոպոսի եւ Պատրիարքի

սքանչելագործութեամբ։

Եւ ի Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ

Տ. Տ. ՊՕՂՈՍԻ

Սրբազան Արքեպիսկոպոսի։

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Աշխարհաբար եւ. ջերմեռանդ. ընթերցողս.

Այս անգամ ոչն աշխարհագիրքը աշխարհաբար. շեղու�. հրատարակեշնուս դատճառը չէ թէ աշգ.երնուս մէջ աշխարհագրի դակառութիւնն է, այլ որդէս զի սրբազան տեղիքը շրջած ատենք. իւրաքանչիւր տեղին ի՛նչ ըշշաշը գիտնաս եւ հոն կատարուած տնօրէնութեան բուռնձիք. հետ ունեցած ջերաբերութիւնը ճանչնաս, եւ այն տեղերուն աշխարհքները ամիսով գիտնաս. եւ որ գշխաւորն է՝ մեր մարգարէ փրկչին մեջ համար ըրած երախտիքները տեսնելոյ մարդկութեանք դարտքը առնիս, կրիցդ առաւեշաշանցութիւնը չատիաւորես եւ փրկչին ընթացիցը յարմարիս. այն փրկչին, որ ընդհանուր մարդկութիւնը մէկ ցանգուած մը ընե-

չու. հաճար աշխարհիս՝ եկաւ, եւ միոյ սրանչելի օրինքը իւր անարատ ձարոցն մեջ ասքիեցուց։

Ցաւոտի այս աղօթագիրքը գործածէ իւր պատմութիւն, իւր աղօթք եւ, իւր բարոյական խրատ. որոնցմէ եթէ հոգեւոր եւ բարոյական շահ մը ստանաս, ես ալ իմ ճարտարութիւնս ընդունած կըլլամ։

1867 Մարտ 18։ Կ. Յ. Ե.

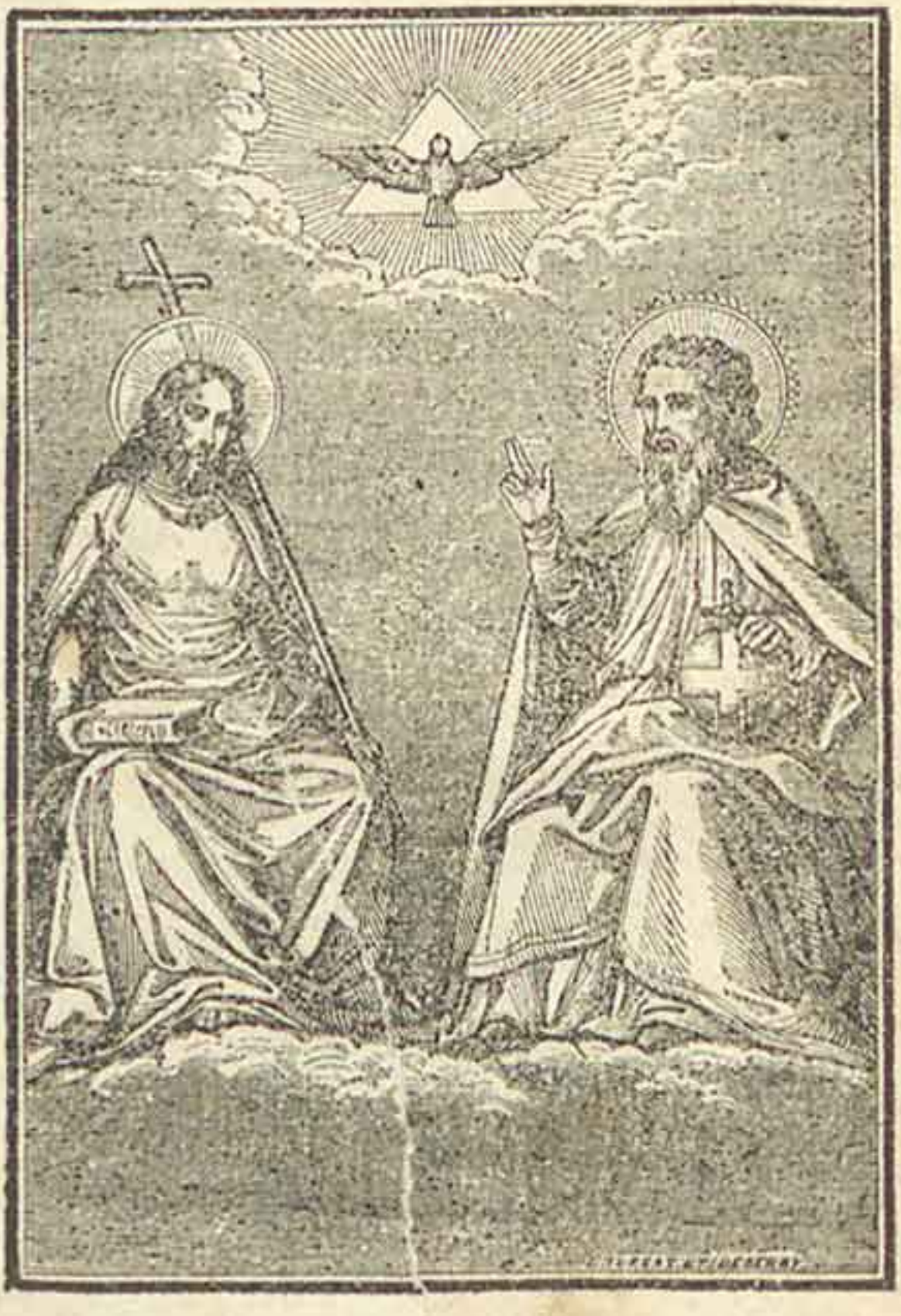

ԱՂՕԹՔ Ա.

Սրբոյն Յակոբայ Տաճարին մէջ։

Օրհնեալ ես մեր Աստուած մեր, որ արարդեւեցեր զնձ այսօր ժամանել զքս աստուածաշնչիկ Տէր հօրմեանական սուրբ երկիրդ, որ մեր հոգւոյ փրկութեան տեղն է. և հիմայ կեցած այս սուրբ Տաճարիս մէջ՝ եռանդուն արտաքս բաղկատարած մարդասէր բարերարիդ առջեւ ծունր դնելով, արտասուալից աչօք կը պաղատիմ. դարձո՛ւր աչքերդ վերատրեալ գերիս վրայ, որ անչափ մեղքերս ծառայելով Աստուածային խնամոյդ պահպանութենէն զրկուեցայ եւ մեր հոգւոյ թշնամւոյն ձեռքը գե-

ին ինկայ, որ անդիմադրեամբ կը
տանջէ հոգիս և օր ըստ օրէ կը
հեռացուցնէ քեզմէ։ Ասա՛ի կ'ա-
ղաչեմ բարերար Տէր, դարձիր դէպ
'ի մեզ-աւորիս, ու փրկէ զիս իմ
անիծիւ մեղքերէս և քու ամենա-
զօր պահպանողաջդ հովանի ընէ
իմ վրայ. որպէս զի կարող ըլլամ
այսուհետեւ առանց մեզաց քու
եռեւէդ գալ, ու մեզի համար խոս-
տացած սուրբ արքայութիւնդ մէջ
զքեզ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն
հետ փառաւորելու արժանի ըլլամ
ամէն։

LAURENT ET DEBERNT

ԱՂՕԹՔ Բ.

Գշխատիր սուրբ Յակոբի առաքելոյն
շնորհին քրայ։

Տէր Աստուած բարերար եւ
փրկիչ հոգւոց մերոց Յիսուս Քրիս-
տոս, եւ անարժան քու խն-
դրելոյդ արժանի եղայ այս սուրբ
երկիրս գալու, և հիմայ կերցած
այն պատուական արիւնովուն որ
Յակոբայ գլխոյն առջեւ, որ քու
սիրոյդ համար մահուան դառն
բաժակը քաղցրութեամբ ըմպեց։
քեզ երկրպագելով 'ի խորոց սրտէ
ի'աղաչեմ. և որովհետեւ մեզ-
այս բաղմութենէն չունիմ հա-
մարձակութիւն բարերարիդ երես
ը նայելու, ուստի այն երջանիկ

Գլխադիր առաքելոյն բարեխօսութեան միջոցաւը կը ներկայանամ և աղաչանաց տալը ինկած գթութիւն և շնորհք կը խնդրեմ։ Կարաչեմ Աստուած իմ, զարմանք ինձ ու ներկ իմ անհամար յանցանքներս, որ ոչ առաքանի ծնեղեանս օրէն միանգամայն բուսէիս. քու Աստուածութեդ առջեւ մեղանչեր եմ. քու սուրբ շնորհքդ խլէ ինձ և ճշմարիտ իւմատութեան ջահդ իմ միացս շնորհէ՝ որ առաջնորդ ըլլայ ինձ այս կենցաղոյս վտանգաւոր ճամբորդութեան մէջ և չթողու որ քու կենարարութիւնդ պատուիրանացդ ուղիղ ճանապարհէն ալ և սխալ խառնիմ. այլ անխոտոր քու ճանէդ դարս արժանի ըլլամ։ Աստուած իմ, ինչպէս որ այն որդին

Օ՜ երեթեաց Վլադիր տէր Յա-
կոբ առաքեալը և բոլոր արդա-
ները քու Աստուածային սիր

վառեցիր, կ՚աղաչեմ, բորբոքէ այդ
սիրոց հուրը իմ սրտիս մէջ ալ. որ-
պէս զի կարող ըլամ անոնց պէս
աներկիւղ պատերազմիլ իմ վատ
կրկոս բռնութեանց դէմ, և քու
զօրութեամբդ յաղթելով արժանի
ըլամ յաւիտենական փառքն ու
երանութիւնները վայելելու։

ԱՂՕԹՔ Գ.

Ասաց սեղանին առջև, Տեառնեցարօր
շիրմին վրայ։

Ով ամենազօրութիւն Աստուած, Տէր և Աստուած իմ Յիսուս Քրիստոս, զոնե որ մեր սիրոյն համար մեզ նման մարդ եղար, և մեր փրկութիւն համար այս տաբբ Բաղաքիս մէջ փրկագործ անօրէնութիւնները կատարեցիր և Աստուածութիւնդ տաբբ սիրոյն հաբբ բարբաքեցիր քեզ հետեւիլ ուզողներուն տրոյն մէջ, որով զօրացած ապատ մնացին խաբարի իշխանութիւն բռնութենէն և հոգւոյն ազնուութիւնը ազատուղ կրնայ ազդեցութենէն, և յաղթանակաբ

հեռացան աշխարհէս երկնից երա-
նութիւնը վայելելու, որպէս աւրը
Աստուծոյ պատմութիւնը և մարմ-
նոյն պատուական նշխարները քու-
սիրոյդ հեռեւելու յիշատակներ
մնացին մեզ։

Բայց ես աշխարհային սիրով և
անցած մեռոի ցանկութեամբ կու-
բացած չկրցի նկատել Աստուա-
ծային սիրոյդ լուսաւոր շաւիղը,
այլ օր ըստ օրէ մեղաց խաւարը
ըլ թանձրացուցեալ, անել ան-
դունդներու մէջ գլորեցաց, և ե-
լոց հնարը չգտնելով կարողու-
թենէ ինկաց. հիմա թուլցած, տը-
կարացած ու վհատած և հոգւոյս
ապրուածքը կորսուած աւարա-
կին նեռերէն վերաւորուած, մար-
դասէր Աստուածոյդ գթութեա-

նը կ'ըսպասեմ։ Կաղաչեմ, բարե-
բար ամենակալ Աստուած, հասկը
թշուառացեալ ազգիս մեջը, որ մա-
հուան ու կենաց մէջ անցեալ կը թա-
փառիմ. շնորհաց և թաղութեան
իւղով ու դիմիմով պատէ անբժշկ
կեալ վէրքս. յուսադրութեամբ
մխիթարէ զիս. վերջապէս կամք
ըսէ Տէր իմ, և ոչնչ կը փրկուիմ։
Փարատէ ինձմէ այս յուսահատու-
թիւնն և անելչութեան խաւարը,
որպէս զի դիմաւորեմք ոյսը նոր
մտնեմ և կրկին յաղթելով դէպ
ի քեզ դամ։

Ով քաղցր և երկայնամիտ Տէր,
Տեսնելով զքեզ սուրբ Յակոբեան
առաքելոյն բարեխօսութեամբ՝ որ
քու Աստուածային ճշմարտութեդ
համար հանդուրժուեցար, նեղէ

և ընդ ամենայնի տէրութիւնդ
մարէն իմ ամենեցուն մեղքերս, որպէս
կ՚ապաչեմ և արդարացուր հոգիս,
որ կարող ըլլամ վայելել քու մեղքս
հաճոյ խոստացած արքայութիւդ,
և բոլոր սուրբերուդ հետ ամե-
նասուրբ Երրորդութիւնդ փառաւ-
որեմ՝ այժմ և յաւիտեան յա-
ւիտենից. ամէն։

Ա.ԱԳԱՄԻՐՅԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ Ա.Հ.Հ.Հ.Գ.Ա
ԳՐԱԴ
19 I 27
ՄՄ

ԱՂՕԹՔ Գ.

Սինեական սեղանին առջև։

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, զոնդ որ միշտ բարեաց պարգևող ես, ու չեն մերժեր հաւատով քեզ աղաչողաց օրինաւոր խնդիրքդ, զոնդ որ քու մարմնաւոր ծնող Սրբուհի կոյս Մարիամու կարօտութիւնը լեցուցեր հանար՝ ըսելով անոր ուշանաց՝ հրեշտակիդ ձեռօք միսիթարեցիր. հիմա ես ալ, ով բազմապարգև բարերար Տէր, յիշելով քու գթութիւնդ, ամօթով և կարապետութեամբ իմ անհամար մեղքերուս թողութիւն կը խնդրեմ, և անյիշաչար գթութեանդ ապաւինած վստահ եմ որ կ'ընդունիս,

միայն թէ ես իմ չարիքներս թող-
ցում։ Դուն Աստուած իմ, խոս-
տացար մեզի որ եթէ խնդրենք,
պիտի ընդունիք. ես ալ ահա հաս-
տատուն յուսով ճշմարիտ հաւա-
տով իմ արտասուաց կաթիլները
տուր Աստուածածնին բարեխո-
սութեան հետ խառնած կ'ընծա-
յեմ սրբուած Տէրութեանդ։ Կա-
ղաչեմ ընդունէ Աստուած իմ, և
անարժանութեան մի նայիր. շնոր-
հէ ինձ իմ պարտքս, նեղէ անթիւ
մեղքերս, մի հեռանար ինձմէ, մի
ուշացուներ քու շնորհդ, մի գո-
յեր պարսնութեանդ դուռը, մի
քաղաքներ շնորհացդ լուսոյն ճա-
ռագայթները կուրցնել և ան-
պատուար թշուառս դէմ. ամե-
նեցուս կամօքդ հաճութիւն ու-

նեցիր նրմեալ թշուառս որդ-
ուքիւն շնորհելոյ , Աստուած
իմ. արքունն պահապան խրիմ իմ
զգայարանացս , որպէս զի քոյ խոր-
հուրդդ պատապարուած ամենե-
սեան չմերժեցեմ , որով պիտանի
ըլլամ ամեն տանն ամեն տեղ ըլ-
քեղ ՝ օր և աւուր ՝ ոչ ոչն հետ
վատաբարեալ՝ այժմ և յաւիտեան
յաւիտենից . ամէն :

ԱՂՕԹՔ Ե.

Ծննդեան աւրին մէջ։

Մի անձնա մարդասիրութիւն, ամ գլխոյին բարութիւն Աստուած իմ Յիսուս, զոր ես յանխոնջական անձնուէրի փառացդ մէջ հոգեղէն զարթմանց փառաւորութիւնդ կ'ընդունիս, այն անհուն բարձրութենէն խոնարհեցար այս անշուք պրիսն մէջ. զոր ես բոլոր սիրելիքդ մէկ խօսքով ոչընչութեան խառնէն երեւան հանելով ստեղծեցիր, հա իբրեւ տիար մնանակ ծնար, խանձարուրով պատեցար, և Աստուր դրուեցար։ Անիծեալ երկինք ու երկիր քու Աստուածութիւնդ չէին բաւականացուցեր, զոն Աստուած իմ և Տէր,

այս անուանց բնակարանը խնդրեցեր, որպէս զի զանազան մեղք անուանց հաւատարած մարդկութիւնը իւր բնակարան փառաւոր վիճակին վերածես. որպէս զի մեղք մերկացած շնորհաց հանդերձը վերստին հագցունես, և որպէս զի սրտաբրդանացութիւն զրկուած յաւտին վայ վերստին հաստատես։

Արդ՝ ես մերս ցեղս ծունկի վայ խնդրած քեզ երկրպագելով կ՚աղաչեմ, մարդասէր Տէր, ապատ զես իմ այս թշուառ վիճակէս ուր վերստին իմ ջարտութեանդս դարձցայ, և ուրիշ աղաւնոյ յոյս վայն դու ես։ Հանգուցութեամբ ջարտմութեամբ և ատելութեամբս քու սիրոյդ դէմ միշտ մեղանչեցի. անթիւ մեղքե-

բաս ծանրութեամբը թշուառութեան խորխորատին և անցուորութեան վիհին մէջ թաղուած մնացի. հիմայ իմ հառաջանքներս ու արտասուքս հասաւ և մոլորեցնող ընծաներուն հետ կը նուիրեմ մանկացեալ Փրկիչդ. ի՛ողջեմ յոյս իմ Յիսուս՝ շնորհէ ինձ ալ վերնութեան յոյսը, որով ազատուած արժանի ըլլամ երկնից յաւիտենական փառքը վայելելու։

ԱՂՕՐ Զ.

Գեթսեմանի դարտեզին մէջ
Քրիստոսի աղօթած տեղը։

Ընկերօր և ամեն բանի կարող Աստուած և Տէր իմ Յիսուս, այս սակաւն դիշերը տուր Սիօն վերնատան մէջ խոնարհութեամբ առաքելոց ոտքերը լուանալէդ՝ և վերջին ընթրիքը կատարելով կերդարար մարմնոյ և արեանդ տուր խորհուրդը աւանդելէդ վերջը, առաքելոցդ հետ մէկտեղ այս պարտէզը եկար, և հոս երեսի վրայ ինկած ի՛տրօթէիր առ Հայր և անոր կամքը կը խնդրէիր և մեր փրկութիւնը կը հոգայիր, փորձութեան մէջ չինալու համար քու օրինա-

կամք մեզի աղօթք ընել կը սովո-
ցուներէր։ Այլ ես աշխարհային
սովորդ հոգերով զբաղած և հեշ-
տութեան ցնոր ծանրացած միշտ
կը հեզդամ աղօթք ընելու, դուն
Աստուած իմ բարեդութ, շատ ան-
դամ բանիս և գործով ուսուցիր
ինձ որ աղօթեմ և քու կամքդ ու-
սուցանելդ խնդրեմ, իսկ ես
կամ բնաւ չեմ աղօթեր և կամ
եթէ աղօթեմ, այն ալ չէ թէ քու
կամքդ, այլ իմ հաճոյքս կը խնդ-
րեմ։ Ուստի կ'աղաչեմ, Աստուած
իմ Յիսուս, մաքրէ զգայութիւն-
ներս, սրբէ ու քաւարէ միտքս
որ սուրբ կամացդ համեմատ աղ-
օթել դիտնալով՝ արժանի ըլլամ
խնդիրքս ընդունելու։ Դուն Տէր
իմ Յիսուս, մեզի համար արցունք

և արեան քրտինք թափեցիր. իսկ
ես իմ ընկերիս բարեացք համար
փոքրիկ աշխատութիւն մը չարի.
թշուառին վիճարութեան հոգ
ու խնամք չտարի, իմ բոլոր մարդ-
կային պարտաւորութիւններս մո-
ռացայ, խղճիս ձայնը բեռնաւորված տոմարդական ան-
վիճար կը շրջիմ։ Հիմա Տէր իմ
Յիսուս, հոս քու աղօթած ու մը-
խիթարութիւն ընդունած տեղը
եկած՝ երեսի վրայ ինկած արտա-
սուք և հառաչանք կը պարտ-
ուիմ, ապրիմ թշուառիս, և վիճ-
թարէ զիս. կամքդ միայն կը խնդ-
րեմ Աստուած իմ, ինչու որ դու
մեղաւորին կորուելը չես կամիր.
ուստի եթէ քու բարեսէր կամքդ
իմ վրայ դառնայ, յայտնաւոր ես զիս

փրկաւոր ու երջանիկ կը համա-
րիմ, որով զքեզ օրհնելու արժա-
նաւոր կ'ըլլամ։

ԱՂՕԹՔ Է.

Քրիստոսի բռնուած տեղը։

Աղաղակեցէք, գթած և մարդասէր Տէր, քանի որ Կեդրոնեան ձորին այս կողմն անցած՝ մեր փրկութիւնը հոգալով կ՚աղօթէիր, յանկարծ Յուդային առաջնորդութեամբը զինուորներու բազմութիւն մը առաքուած եւ զէնքերով զբաղեցան, աւազակի վրայ յարձակելու պէս բռնեցին, և յանցաւորի պէս կապեցին որ դատաւորներու ներկայացուցեն։

Այս ցաւալի վայրկենին մէջ Պետրոս առաքեալը իւր սիրոյն ատակութեամբը քահանայապետին ծառային ականջը կտրեց։ Իսկ

դուն, զիմաստ ոչ, խոնարհութեամբդ վերժանդրութիւնը յանդիմանելու համար ոնոր մոռցար և կորուած ակամբը բաժրեցիր։ Ահ, ինչ քաղցրութիւն և ինչ ներողամտութիւն, որ կամաւ զիւրարիներուն յանձնուեցար, որ քու վրայ եկողին և զքեզ նախատողին ակամբը բաժրեցիր, և որ Յուդայի նենգաւոր համբուրիւ զքեզ մատնելու առնն ապաշխարութեան հրաւիրեցիր, և այն դառն զիշերուան մէջ զիմաստութիւն ու մարդասիրութիւն գործեցիր, իմ ոնարդութիւնս և անպատուութիւնս յանդիմանելու համար։

Իսկ ես, Աստուած իմ, շատ անդամ՝ քու առաջ սիրոյդ հակա-

ռակ վոքը զրկանքներու չհամբե-
րելով ընկերիս չարիք խորհեցայ,
վրէժ առնելու աշխատեցայ, կը-
րնայս հեռուելով գազանացայ եւ
դԹուԹիւնը մոռցայ. իրաւուն-
քը անիրաւութեան՝ ճշմարտու-
Թիւնը ստութեան մատնեցի, ո-
րով չար Յուդային համակերպած
եղայ։

Սակայն հիմայ, Աստուած իմ,
տեսնելով և յիշելով.քու անչափ
սիրոյդ պատճառաւ և ճշմարտու-
Թեան համար կրած անուանելի նե-
զուԹիւններդ, ամաչելով իմ չա-
րեացս և աններդող վատ բնուԹեան
նրա վրայ, զղջմամբ և արտասուք
Խարերարիդ ոտքը հնկած՝ Թողու-
Թիւն կը հայցեմ. այս քարերուն
և հողերուն վրայ, ուր քու ոտ-

քեզդ կոխեցին, դառն արտա-
տաք ճաշակով դիմաւորեալ կը
խնդրեմ, և կ՚առաջադրեմ որ ան-
դամ մ՚ալ քու կենաց առաջնոր-
դոց ճամբարտէդ չելլիմ, որպէս
արժանի ըլլամ քու անձառ սէրդ
վայելելու. ամէն։

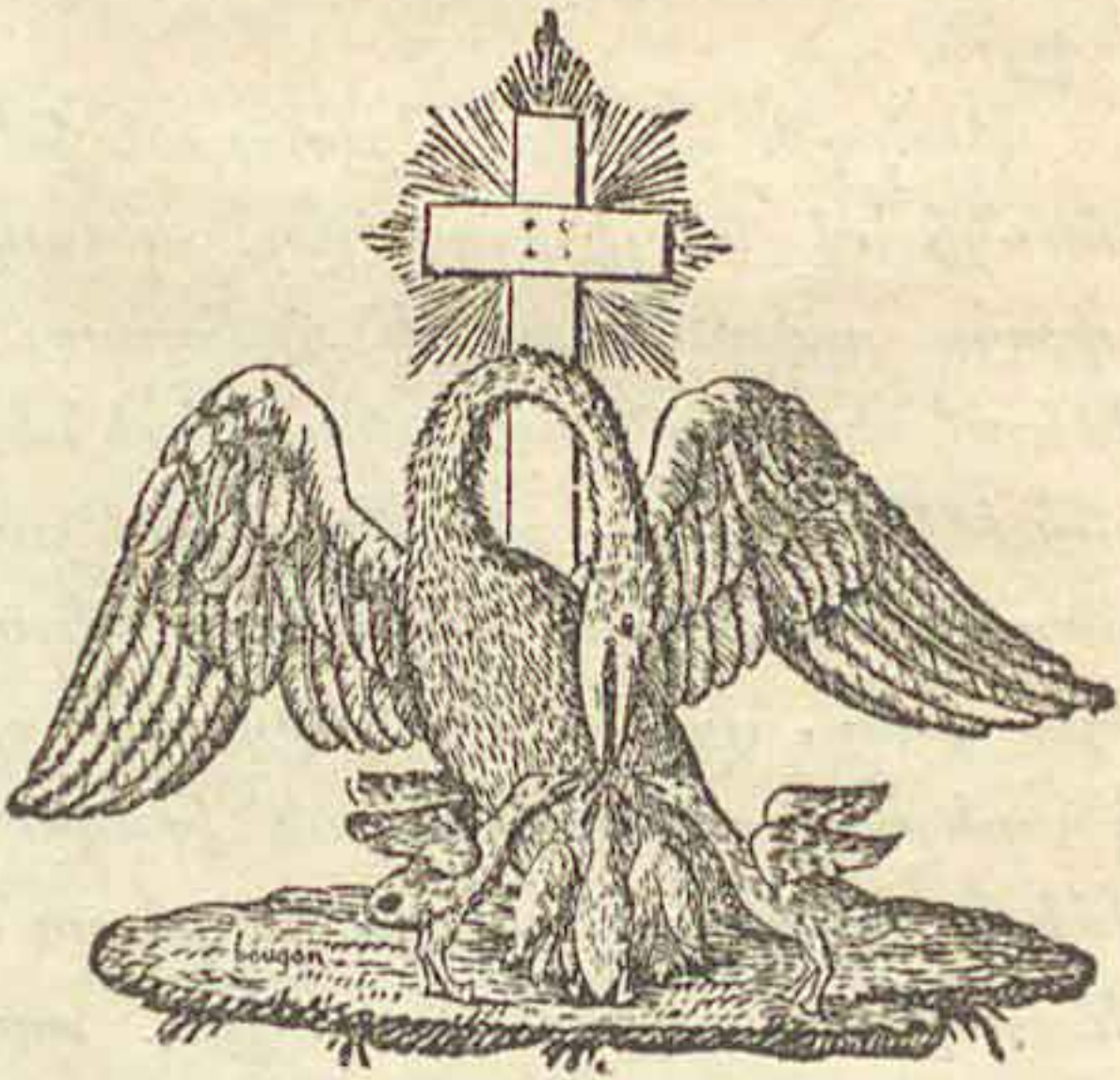

ԱՂՕԹՔ Ը.

Հրեշտակաբեր, որ Անմա քահանայապետին տուն է եւ. Յիսուսի առաջին բանաքը։

ՈՀ, անճառելի է քու մարդասիրութիւդ Աստուած իմ Յիսուս, սակայն սոսկալի է նաեւ մարդկան անդթութիւնն ու ապերախտութիւնը. վասն զի դու ամենազաւրի նման հեզութիւն ու խոնարհութի կը ցուցնես, անոնք վայրենութիւն և գազանութիւն կ'ընեն. հերիք չեն սեպեր սրբելով և բիրերով անպարտականիդվայ գալ և բռնելը, դատարանները մատնելով մեղցնելու և կ'աշխատին. կը սրտանիմ և կը գոչամ քանի որ կը յիշեմ՝ թէ հոս

Ընտ քահանայապետին առջեւ գտնուած միջոցով՝ ամեն ծառայն, որուն երես եւ ուղիղ տարուան անդամալուծութիւնը բժշկեցիր, զի տակաւին քու Աստուածային պատկառելի դէմքէդ եւ շամաչելով ի բեն ըրած երախտիքէդ, յանկարծ սատիկ ապուակ մը կը զարնէ։ Իսկ դու, ով անճառ խոնարհութիւն, դու չպատժեցիր զինքը. այլ իմ փրկութեանս համար համբերեցիր. քայց ես ապաշնորհ թշուառս քու սիրոյդ եւ քուն իսկ իմ օգուտս համար բնաւ իմ կամքս բռնութեանց համբերելով կրնայս յաղթած չեմ. միշտ իմ նողկալի մեղքերուս, նմանեցայս հեռ ուհնեցած առելութեամբս այն չար ծառային առելի. քու բարերար

սիրոյդ վշտացուցած եմ։

Բայց հիմայ մեղուցեալ ան-
ձդս այս տակալն տեղը դեռևին ին-
կած Խաղերարիդ ոտքը համբու-
րելով թողութիւն կը խնդրեմ, և
ապաշխարական գթութեանդ վը-
րայ վստահացած՝ կը հաւատամ որ
մեղայ թողութեան հետ համբե-
րութիւն և ժուժկալութիւն ալ
պիտի ընդունիմ. որով կենդան-
մէջ առաքինութեամբ և արդա-
թեամբ ապրելով, արժանի պիտի
ըլլամ .քու տէրը տեսութեանդ
յաւիտեան. ամէն։

ԱՂՕԹՔ Թ.

Նոյն տեղը։

Ով փրկիչ իմ Յիսուս Քրիստոս, ի՞նչ անճառելի մարդասիրութիւն է այս, որ փառացդ աթոռէն խոնարհեցար և մարմին ղգեցար, որ մեզ աւրհնս հոգւոյն փրկութեանը համար տակալի տանջանքներ կրել հաճեցար, որ կամաւ յանձնուեցար քու վրայ եկող զինուորներուն, որ երբէք չըհակառակեցար զանոնք հալածելով, որ հլութեամբ հոս Ընտանքահանայապետին առջեւ դատուելու եկար։

Բայց ի՞նչ դատաստան, ով անպդամութեան, անպարտ տե-

ղը առանց վնաս մը դանելու, քեզմէ բժշկուած երեան եւ ուր տարուան անդամալոյծը ապերախտութեամբ քու Աստուածային պատկառելի դէմքիդ զարնելու կը յանդգնի, որուն այս չարութիւնը սկիզբէն դիտնալով հրամայեցիր որ երթայ ու ալ չմերձենայ. բայց ինքը մոռնալով քու պատուէրդ և խոպան ուրանալով ըրած բարերարութիւնդ, այն տակաւին տխուր գիշերը յանդգնեցաւ այս չարիքը հաստատանել երախտեացդ վրայարկն։

Ահա ես թշուառացեալ գերիս ալ ճիշտ այն չար ծառային նըման, քու անչափ երախտիքներդ մոռնալով և սիրոյ պատուէրդ չը յիշելով, ընկերիս հետ ունեցած

վատ ընթացքումս բարերար Տէրդ միշտ վշտացուցած եմ։ Ասում հիմա այս տուրբ բանտիս մէջ երեսանիկեալ կ'աղաչեմ, ով Աստուած ողորմութեան, զթած մեղաւորիս թշուառութեանը վրայ և օգնեալ ակարին՝ հրամայ տուր եռեւէդ զալու։ Իմ փրկութիւնս օր օրի մի ձգեր մարդասէր Տէր, կ'աղաչեմ. զթութիւնդ կը խնդրեմ. փութա Տէր իմ, որ մեղքերուս բեռները չծանրանան վրս և զիս յուսահատութեան մէջ ձգելով .քու անճառ տեսութենէդ չզրկեն. տա իս զարձիր զթած Տէր, նայէ աղեխարշ հառաչանքներուս ու .քու սրբութեանդ .քաղցր աչքդ նայէ .քու անարժան ծառայիդ վրայ. ջնջէ կ'աղաչեմ, և մի

յիշեր իմ անառակ վարքս՝ որով զքեզ վշտացուցի. քու շարչարանացդ արեամբը փրկուած դերի մի եմ, մի զլկեր զիս քու Աստուածային սեփականութենէդ, որ ես ալ զքեզ փառաւորելու արժանի ըլլամ. ամէն։

ԱՂՕԹՔ Ժ.

Քրիստոսի երկրորդ բանեին մէջ
որ Կայիափայի տունն է։

Ամենակարող Տէր, երբ այս տակաւին տեղը ծունկի վրայ եկած բու անչափ մարդասիրութիւնդ կը յիշեմ, երկիւղիս և սարսափով կը պաշարիմ. վասն զի Ինձ բա հանդարտութիւն տուիր նախատուիր հոգ հա Կայիափայի բերին, որ արդարութեամբ դատուիս։ Մի կարարութեան մարդիկն. հարցուցին՝ ճշմարտութիւն ըսելու, և երբ բա Աստուծոյն բերանով ճշմարտութեան վրայօք խօսեցար, բահանդարտեր բարկութեամբ լցուած իւր հանդերձը պատռեց։

Սակայն Տէր իմ, հիմայ կը մը-
ուածեմ որ ես ալ շատ անգամ թէ՛
դիտութեամբ և թէ անդիտու-
թեամբ ճշմարտութեան դէմ ա-
կանջ դցած և իրաւունքը անի-
րաւութեան փոխած եմ։ Կը յի-
շեմ նաեւ որ քանի՛ անգամ քու-
սուրբ օրինացդ հակառակը գոր-
ծելով արդարութեան, արքութե-
և անմեղութեան հանդերձս պա-
տառելով՝ մեզաց աղտերուն մէջ
հոգիս ապականած եմ։ Կը յիշեմ
որ հեշտութեան բաժակով գի-
նովցած՝ կամացս զգայական ան-
զուսպ բաղձանաց հետեւելով՝
խղճիս արդար պահանջմանցը դէմ
գործած եմ. միշտ կրկին հետե-
ւելով եւ քու սուրբ սիրոյդ յի-
շատակը խոպան մոռնալով, Պետ-

բոլոր նեմեն ուրացութեան և գայ-
թակղութեան վերջը գտած եմ.
և այսպէս բոլոր չարիքս ու մոլու-
թիւնները յիշելով՝ խղճիս խոց-
թերովը կը խոցոտիմ։ Այ՜ մի՛ թը-
շուառութեանը. հոս այս բան-
սին մէջ քեզի տուած նեղութիւ-
նովս, տանջանաց և ծաղրանաց
ամենքն ալ մի՛ էյիշուելու զան-
զան մեղքերովս կրտարած եմ։
Աղաչեմ անարժան եմ կենաց.
անարժան եմ քու շնորհացդ, վասն
զի անարժան գտնուեցայ մարդ-
կութեան. և ինչպէս որ հարկը կը
պահանջէր, ընկերս սիրել վերջ-
նացայ։ Հա՛ բիչ մնաց փրկութե-
յան բաղդին պիտի կորսէի, ե-
թէ հոս Պետրոսի ուրացութիւ-
նը, զղջումը և թաղութիւն չնչ-

զանեալս էիշէի։ Այո՛, Աստուած իմ, քանզի մեկ սիրոյ և զթութեան նայուածքդ թափանցեց անոր սրտին խորը, և զգաց իւր չարաչար կրծանումը. ուստի դարձեալ ամենայն զգլխովն արտասուեց, և խոստացաւ քեզ հետեւիլս։

Արդ՝ աստուածութիւն Տէր, ի՛նչ զայրեմ, նայէ թշուառ մեղաւորիս վրայ ալ. զորմէ ապերախտիս և բարեգործութենէդ զուրկ խղճալոյս. կը խնդրեմ, թաղութիւն շնորհէ իմ անհամար մեղքերուս, և քանզի սիրդ շնորհքդ խլեցէ որ ալ հետանամ չարիքներէ և անարատ վարքով քանզի սիրդ փառքդ տեսնելու արժանի ըլլամ. ամէն։

LAURENT ET DEBERNY.

ԱՂՕԹՔ ԺԱ.

Քրիստոսի երրորդ բանին մէջ՝
որ Գիշատոսի աղաւանքն է։

Փառաց տէր, դուն որ երկնի և երկրի արարիչ Աստուածն ես, ինչ դիւրութիւն, ինչ հեղութի և ինչ մարդասիրութիւն է այն՝ որ քու ձեռագործիդ սիրոյն հաւատ անոր ապերախտութեան այսչափ համբերեցիր։ Դուն՝ որ թագաւորաց թագաւորն ես, և մէկ ակնարկութեամբ ամէն բան ոչնչացուցանելու կարող, ահ, իբրեւ որկոր մէկը՝ կը տանիս մարդկանց նախատանաց։

Հա՜ Գիշատոսի արարածն մէջ յանցանք մը չի գտնուիր վերջը,

անպարտ ուղղ կը տանջուիս ու չես խօսիր. թագաւորական թագի ուղղ փուշով կը պատկիս ու կը հանքերես. սիրելիս՝ ոչդ անարդ եղեգէ գաւազան կ'ընդունիս և չես ասուեր։ Հարար անարգութեամբ Աստուածոյին սիրոյդ վերաբերեցին և դու լուռ ու մունջ կեցած ճշմարտութիւնդ սիրելի՝ քան թէ բռնութեամբ տարածելու հաճեցար, որպէս զի օրինակով զմեզ խրատես և մէկ զմէկ սիրելու վարժեցուցնես։

Այլ ես, սիրոյ և դթութեան անարժան թշուառս, իմ ընկերիս մէկ ծանր խօսքին անդամ չեմ հանքերած. կամքս և վատ կիրքս յաւաչ տանելու համար ամէն բան զսխած եմ։ Իսկ սիրոյդ և առաքի-

ՀԱՄԵԱՆ համար փոքրիկ զոհաբերութիւն մը անդամ չեմ բրած։ Սրբութիւն, արդարութիւն, առաքինութիւն, կրօնք և ամենը երբեմն բան արհամարհած ըլլալով՝ խորտ վատթարացած եմ, և մարդկութեան կարգէն հեռացած շնչաւորներուն հաւասարած եմ. բանական կարողութիւնս՝ զոր երբ դերագոյն շնորհք մեզի պարգեւեցիր, չարաչար գործածելով՝ բարին և օգտակարը, գեղեցիկն ու վայելուչը չարաշեալ, մոլութեանց մէջ տկարացուցի։

Հիմայ՝ Տէր իմ Յիսուս, զգալով իմ ընթացքս դէշութիւնը և Ճանչնալով գործածս վատթարութիւնը, կը զղջամ անոնցմէ. նոյն իսկ ես ինձմէ գարշելով չեմ

հաճարձակիր քու սրբութեանդ
ոտից մերձենալ։ Սակայն գթու-
թեանդ ապաւինած կ'ապաչեմ,
մարդասէր Տէր, փրկագործ քա-
հանայապետդ սրտամբոյ ներէ հնձ իմ
բոլոր մեղքերս։ Ահա ամօթա-
պարտ կեցած արդար Դատաւո-
րիդ առջեւ ամ չմերձենալու խոսք
կուտամ. ինչու որ գիտեմ թէ ա-
ռանց իմ զղջմանս թողութիւն չեմ
գտնար։ Ահա բոլորում սրտիս զղջ-
ջալով կը խնդրեմ մարդկային տկա-
րութեանս ներումն ներեցին ինչ զգուշա-
նալ քու հնարդացդ ապաւինելով,
և կատարեալ յուսով թողութիւն
կը ստանամ, որպէս զի սրբութիւ
գքեզ փառաւորելու արժանի ըլ-
լամ. ամէն։

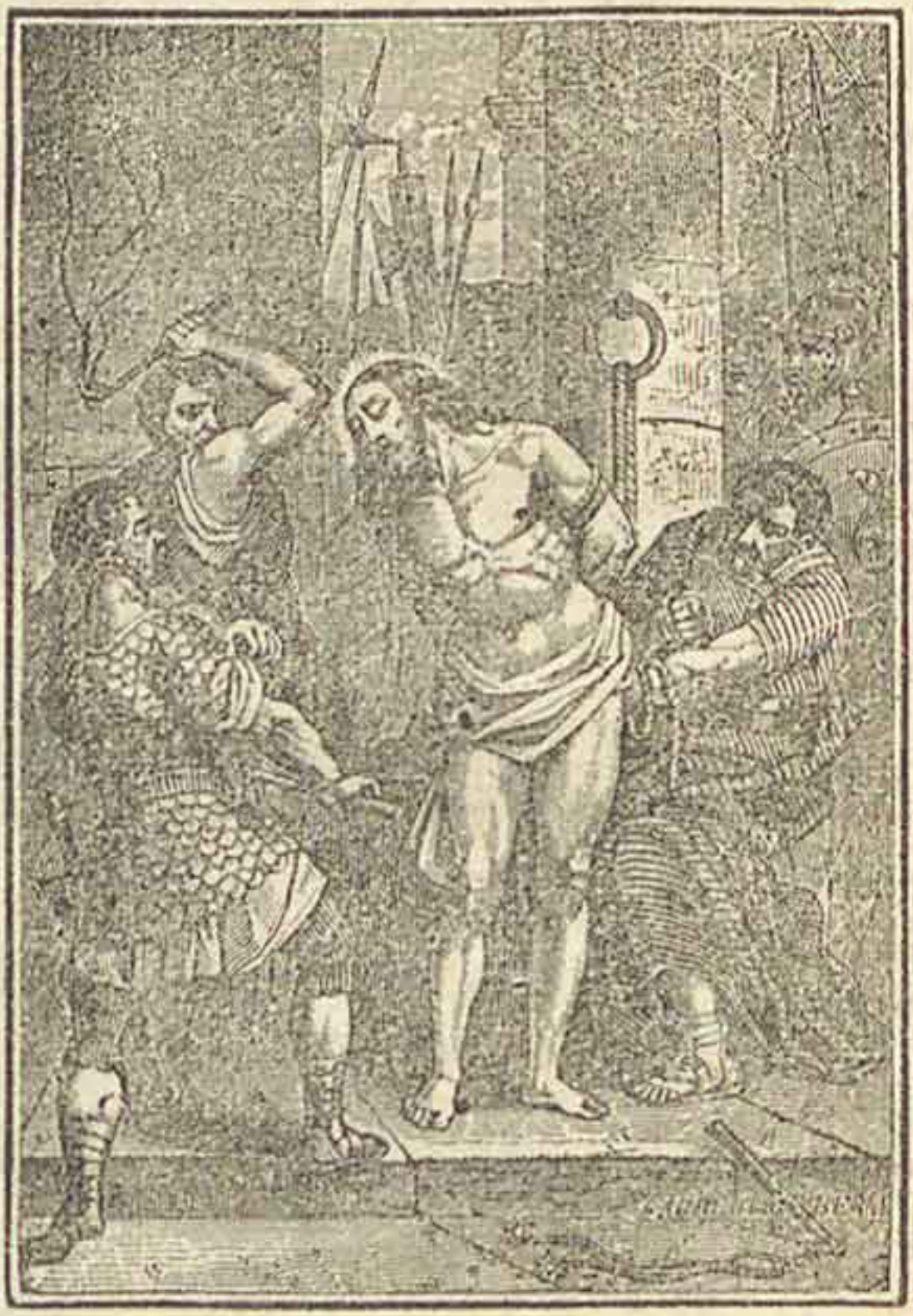

ԱՂՕԹՔ ԺԲ.

Սուրբ Յարութեան Տաճարին մէջ
Քրիստոսի շիրիմին բանալը։

Աստուած իմ Յիսուս Քրիստոս, մարդկային մարմէ վեր է քու հաղթութիւնդ՝ որ հոս այս խաչաւոր բանտին մէջ ալ հեզութեամբ հաճեցար մեզ պահակներու հլուկութիւն տալ. ինչ էր քու յանցանքդ Տէր իմ Յիսուս։ Ո՛չ, անմեղանչելի բնութիւնդ չէր կրնար մեղանչել. բայց մարդկանց մեղքերը յանդիմանելուդ և ճշմարտութիւն ու արդարութիւն վարելուդ համար մարդասէր մարդկանց առջեւ յանցաւոր սեպուեցար։ Թշնամին կարելոյ եղար.

կեղծաւորութիւն ու աչառութիւն չարիր, անոր համար մեղաւէր աշխարհը զ.քեզ առեց, և անոր արքանեակներն այսքան դառն տանջանքներու մատնելէն վերջը՝ հոս այս տխուր բանտին մէջ զ.քեզ արգիլեցին, մինչեւ վերջին մահառիթ տանջանացդ դրժնքները պատրաստեն։

Ո՛հ, ինչ ապերախտութիւն է իմ ըրածս, որ չճանչնալով .քու ինձ համար ըրած բարիքներդ, իմ փրկութեան համար կրած անսանելի տանջանքներդ, և իմ երջանկութեան համար դրած .քաղցր օրէնքներդ, չարաչար մեղանչեցի։ Կենառիթ պատուիրանացդ դէմ յանդգնեցայ, անճառելի սիրոյդ՝ ատելութիւն փոխարինեցի. ան-

մտութեամբս, ծուլութեամբս և մեղկութեամբս թշուառութեան մէջ լինկոյ, յուսահատեցայ, և Նախախնամութեանդ դէմ մեղանչեցի բամբասանօք, դժգոհութեամբ և անմիտ չարաբանութիւնք, անանց հոգիս վիրաւորեցի և Քաւարարիդ սիրտը վշտացուցի։ Կ'աղաչեմ տէր իմ Յիսուս, և խնդրեմ արտասուալից հեծութեամբ, ամենարկ մը ձգէ վրս, և ահա կը սրբուիմ։ Հաւատով, յուսով, և սիրով ուրդ լինիմ՝ իմ չարիքներս կը խոստովանիմ, և քեզմէ թողութիւն կը խնդրեմ։ Մի զլանար լինիմէ այս շնորհքը. մի անտեսեր իմ աղաչանքներս. դթութիւն և ողորմութիւն կը հայցեմ մարդասիրէդ։ Թէ որ արդարու-

թեամբ դատես, արդէն դատապարտուած եմ. շնորհք է խնդրածս Տէր իմ, և քու մարդասիրական դթութեանդ ապաւինած կը յուսամ որ կ'ընդունիմ. և կը խոստանամ այսուհետեւ որ քու սուրբ օրինացդ համեմատ մարդավայել ընթացքի մէջ դտնուիմ։ Իմ նմանները սիրեմ, թշնամիս ձեռքէս եկած բարիքը ընեմ, որպէս զի քու սուրբ սիրոյդ հրամայեցիր՝ քեզի արժանաւոր վարքով յաւիտենականութեան մէջ զքեզ փառաւորելու արժանի ըլլամ. ամէն։

ԱՂՕԹՔ ԺԴ.

Հանդերձ բաժանման տեղի։

Աստուած իմ, քանզի որ ըն-
քեզ տանջող վիճաբանքը հոս քու
հանդերձդ բաժնեցին, անանկ ալ
մարդկայնին բնութեան նախկին
թշնամին իմ հոգւոյս շնորհաց,
անմեղութեան և արքութեան հան-
դերձը կողոպտելով՝ զիս մերկ ու
անպատուական թողուց, արդարոց
և արքոց առջեւ զիս խայտառակ
ըրաւ։

Որովհետեւ Տէր իմ, ես յօ-
ժարութեամբ կամացս զգայական
բաղձանաց հետեւեցայ և անչա-
փաւոր կրկին անձնատուր եղայ,
և հոգւոյս պիտոյքը զանց ըրի. վա-

ձակաւ որոշուեցայ և տարուրա-
սին յաւիտենական տանջանաց բա-
ժին լինկայ. վասն զի մուացայ զբ-
թութիւնը, թողի մարդասիրու-
թիւնը, հեռացայ առաքինութե-
նէ, և զրկեցայ բոլոր երկնային շը-
նորհքներէն։

Ուրդ՝ Ուսուած իմ, դարձուր
աչքերդ դէպ ինձ, և կարեկցու-
թեամբ նայէ վրաս. հաղցուր ին-
ձի վերստին քու շնորհացդ հան-
դերձը, որպէս զի մղութիւ ցուր-
ուէն և հեշտութեան ոսթէն որ-
պարարուած դէշ ապրեցութիւն-
ներէ ազատ մնալով՝ քու սուրբ և
հանդիսաւոր երկնաւոր բնակարանդ
մտնելու արժանի ըլլամ. ամէն։

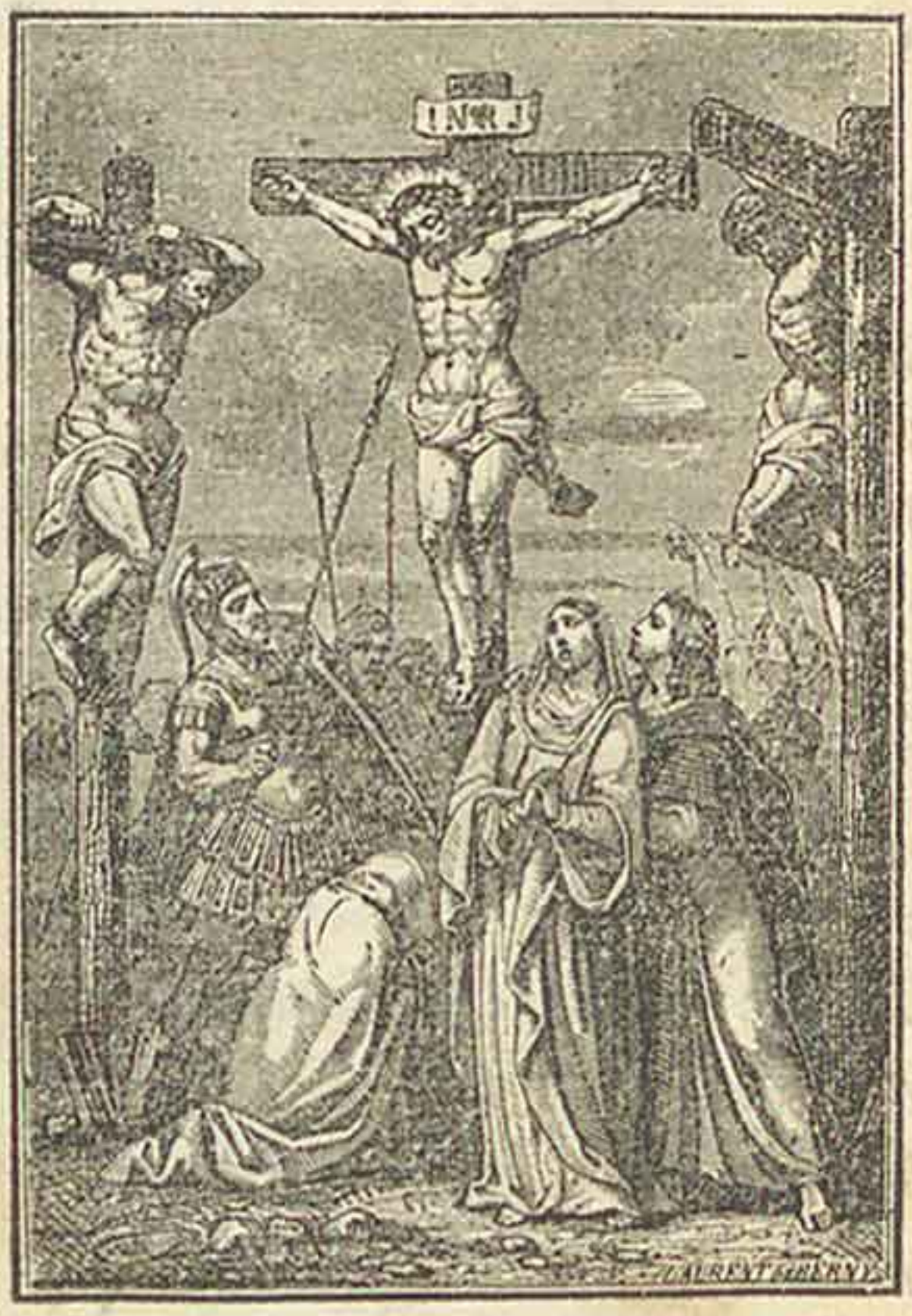
INRI

ԱՂՕԹՔ ԺԹ.

Ս. Գոցդոմայի քրայ խաչելութեան առջև.։

Ով անհուն սէր, ով աղբիւր անապատ սիրոյ. ինչ երեսով եւ ինչ համարձակութեամբ այս ապաստաքելի տեղիս մերձենամ. ինչպէս յիշեմ քու անճառ մարդասիրութիւդ ու չպատկառիմ։ Ահ, Աստուած իմ, հոս Գողգոթայ լեռան գլուխը խաչափայտին վրայ գ.քեզ տարածուած տեսնել. ապարիշատոյծ ձեռքերդ ու ոտքերդ քեւեռուած նկատել, և այս ամենը ինձ համար տարերախտ մեղապարտի մը համար ըլլալը գիտնալ և վայրկեան մը չպատկառիլ և չը տակալ անհնարին է. թմրած զգա-

ցում մի և քարացած սիրտ մի պէտք է որ այսչափ սիրալի մար-դասիրութեանդ վրայ չզգածի և իւր ապիրատութենէն չդառնայ։

Մի Աստուած իմ, Աստուած գթութեան, Աստուած սիրոյ և ողորմութեան. ինչ ըսեմ, ինչ խօսիմ որ լեզուս կապուած շըր-թունքներս չեն շարժիր. տարա-փած կեցեր եմ այս ահարկու տե-սարանէս։ Դուն Աստուչ բնու-թեան, դուն արարածոյդ ձեռօք հոս խաչի աշտարակին վրայ բարձ-րացար, որպէս զի իմ բժժուած աչքերս գքեզ տեսնեն. բարձացար այս քառաթեւին վրայ, որ իմ բարձրացած ամբարտաւանութիս խոնարհեցուներս, լեռնացեալ կիր-քերս ցածցուներս և իմ մեղքս խա-

նարհած հոգիս բարձրացուցես։ Աստուածային բաղուկներդ տա-
ռածած կարօտեալ հօր մը նման մարդկութիւնը գիրկդ կը հրաւի-
րես, որպէս զի մեզաց աշխատու-
թենէն վրկես ու հանգստացու-
ցես. անպարտական արիւնդ յեր-
կիր կը հանես, որպէս զի այս վը-
ճիռներդ ամենեքեան զհարանէն՝ գը-
թութեան, սիրոյ և ողորմութե-
պատուղ բուսցուցես։

Սակայն, աւա՜ղ իմ կուրու-
թեան, որ այսքան շնորհաց յար-
դը չճանչցայ, այս գերագոյն բա-
րեաց արժէքը բանի տեղ չդրի,
մեղայս բեռները ծանրացուցի, և
փոխանակ դէպ 'ի քեզ պատրաստ-
ուելս բացուած թշուառութե
և ապականութեան խորխորատը

գրեցայ։ Դուն անձառելի սի-
րով քու անձդ մեր փրկութեան
համար պատրաստ մատուցիր.
քայց ես իմ նմանեցայս իրաւուն-
քը իմ օգտիս գտեցի։ Դուն ի-
րարմէ բաժնուած մարդկութիւ-
նը միացուներու համար Դոգդո-
թայ լերան վրայ երկու աւազա-
կաց մէջ խաչեցար։
Սակայն ես կամօք հրաժարեցայ.
աջակողմեան աւազակը իւր բա-
րեփրայց փոխանորդ, ճանչնալով
իւր յանցանքը՝ կրած պատժոյն ար-
դարութիւն ըլլալը խոստմանե-
ցաւ, և քու անպարտ ըլլալուդ
վկայեց, որով դրախտին մէջ մտ-
նելու հրաւէրին արժանացաւ.
իսկ ձախակողմեան աւազակը ինձ
նման անպատկառ դատողներուն

փոխանորդը, առանց իւր չարութեան ճանչնալու և առանց քու կարողութիւդ խոստովանելու՝ փրկութիւն կուզէր, որով շնորհացդ լցուէն զբաղուած իրեն վայելուչ տեղը գնաց։

Աստուած իմ, խաչիդ պատուանդանին առջեւ ինկած, ամօթոյս վերը նայելու չեմ համարձակիր. խնայէ՛ ողորմելոյս և շնորհէ ինձ ալ այն երջանկաւորի ձայնը լսելու թէ՝ "Այսօր ինձ հետ դրախտին մէջ պիտի ըլլաս"։ որպէս զի հոն դ.քեզ միշտ փառաւորեմ։

ԱՂՕԹՔ ԺԵ.

Պատմութեան գրոց։

Խաչեաց պարգեւող և շնորհաց բաշխող տէր իմ Յիսուս, խաչափայտին վրայ մարդկան ազգի փրկութեան ծարաւը քաշելով, և անոնց ապերախտութեան դառն քացախն ընդելով՝ անմահ հոգիդ Հօր Աստուծոյ աւանդեցիր։ Երեմիայի արդար ու պարկեշտ Յովսէփն ալ դքեզ իբրեւ շնորհք՝ Պիղատոսէն խնդրեց, ընդունեց և խաչէն իջեցնելով մարմնոյդ կտաւով պատեց։

Այո, սուրբ իմ Յիսուս, դուն այս ամենը յանձն առիր կամաւ և յօժարութեամբ, որպէս

զի չարին հրապուրանօք մեղք
պատած հոգին՝ քան շնորհացդ ը-
ւացարանին մէջ սրբես մաքրես,
անմեղութիւն իւղովք օծես, և փա-
ռացդ լուսաւոր հանդերձով զար-
դարես։ Այլ ես իմ յօժարու-
թեամբս անմնաբար փախայ, և մե-
ղութեանց լեռներուն մէջ կորսը-
ւեցայ, ու քաջ Հովիւդ խնամք-
ներէն զրկուեցայ։

Ասա՛, Բարերար Տէր, կ'ա-
զաչեմ՝, շնորհք ըրէ վերադարձ եւ
այցելութեան ելլար մոլորեալ ոչ-
խարիս. ազատէ զիս իմ չարիքնե-
րէս, և դարձեալ դէպ 'ի քան երկ-
նաւոր փարախդ առաջնորդէ։

ԱՂՕԹՔ ԺԶ.

Գենառոյ սուրբ գերեցմանին ՀԻՄՆ։

Մեծդ Աստուած, պատարագելի բնութիւն և անխնամալի զօրութիւն, վերջապէս հաճեցար այն անձամբ գերելմանին մէջ ամ փոխիլ, որ անդադար մէջ խորտուտզած հոգիս երկիրք վերածես։ Սատանան ինքեցար, որպէս զի Աստուածային զօրութիւնդ կատարեալ աչքերս ցուցնես. զինուորներս պահպանութիւնդ յանձնեցար, որպէս զի ինքնազօր յաղթութիւնդ աշխարհի անհաւատութիւնը յանդիմանես. ամենայն և անապական մարմնովդ ելիր օրէն վերջը ինքնիշխան զօրու-

թեամբ և լուսով Աստուածութեանդ գերազանէն երբ եւ մարդկան ազգի հոգին թշուառութեան և տանջանաց խորհրդատէն ազատելիր։

Աստուած իմ Յիսուս, ապաշնորհ մեղաւորս չգիտնալով քու մարդասիրութեանդ չափը, չընճանչնալով երախտեացդ մեծութիւնը, անմոռացայ. հեռացայ, ուրացայ և շնորհացդ լոյսէն ու յաւիտենական երանութէն զրկուեցայ։ Իսկայ, հա Աստուած իմ, քու կենատու սուրբ գերեզմանիդ վրայ անարժանութիւնս ծունկի վրայ ինկած՝ կ'աղաչեմ և կը պաղատիմ. թողութիւն շնորհէ իմ անթիւ չարեացս, և մի յիշեր սիրոյ պատուիրանիդ դէմ

գործած մեղքերս։ Գիտեմ Աստուած իմ, որ եթէ ուզեմ՝ կարող եմ զիս պրպտել, մաքրել և յանապատ դուրթենէ 'ի փառս վերածել. բայց գիտեմ նաեւ որ մինչեւ ես չկամիմ ու դէպ 'ի քեզ չդառնամ, մինչեւ չմեղանչելու խոստում չընեմ, քու սուրբ կամքդ չեմ կրնար ստանալ։ Սակայն Տէր իմ, մարդկային տկարութիւնը քեզի անծանօթ չըլլալուն համար՝ կ'աղաչեմ, օգնէ տկարութեանս և այս անուսդուրթեան վիճակէս ուրուշած փառքիդ վերածէ, որ հոն զքեզ օրհնելու արժանի ըլլամ. ամէն։

LAURENT ET DEGRAVY

ԱՂՕԹՔ ԺԷ.

Լեցարքերից սեղանին առջև։

Տէր Յիսուս Քրիստոս, դուն որ վիշտերը փարատող և արքունութիւնները միխիթարող բարերար Փրկիչ ես, դուն որ իւրաքեր Ներսէսանդ կրնանց արտին տուր փարատելու հանար բանտիցը հրեշտակիդ ձեռօք. քու փառաւոր յարութիւնդ ապեցիր, դուն որ արարիչդ ներարարութեանդ Սարգսանդ ապրանքը բանտարութիւնդ բուծեցիր, կ՚արքաչեմ Աստուած իմ; հաճութիւն ունեցիր իմ յուսահատութիւս, արքունութիւնս և արտիս տխուր թախծութիւնն ալ փարատելու. որ

պէս զի փրկութեան և երանութեան արժանանալու յուսալը լցուած, ուրախութեամբ մեկնիմ ասկէ և հանդիպակութեամբ Աստուծոյ տալը դիմելու արժանի լինիմ, և քեզ փառք ու գոհութիւն մատուցանեմ՝ յաւիտեան յաւիտենից. ամէն։

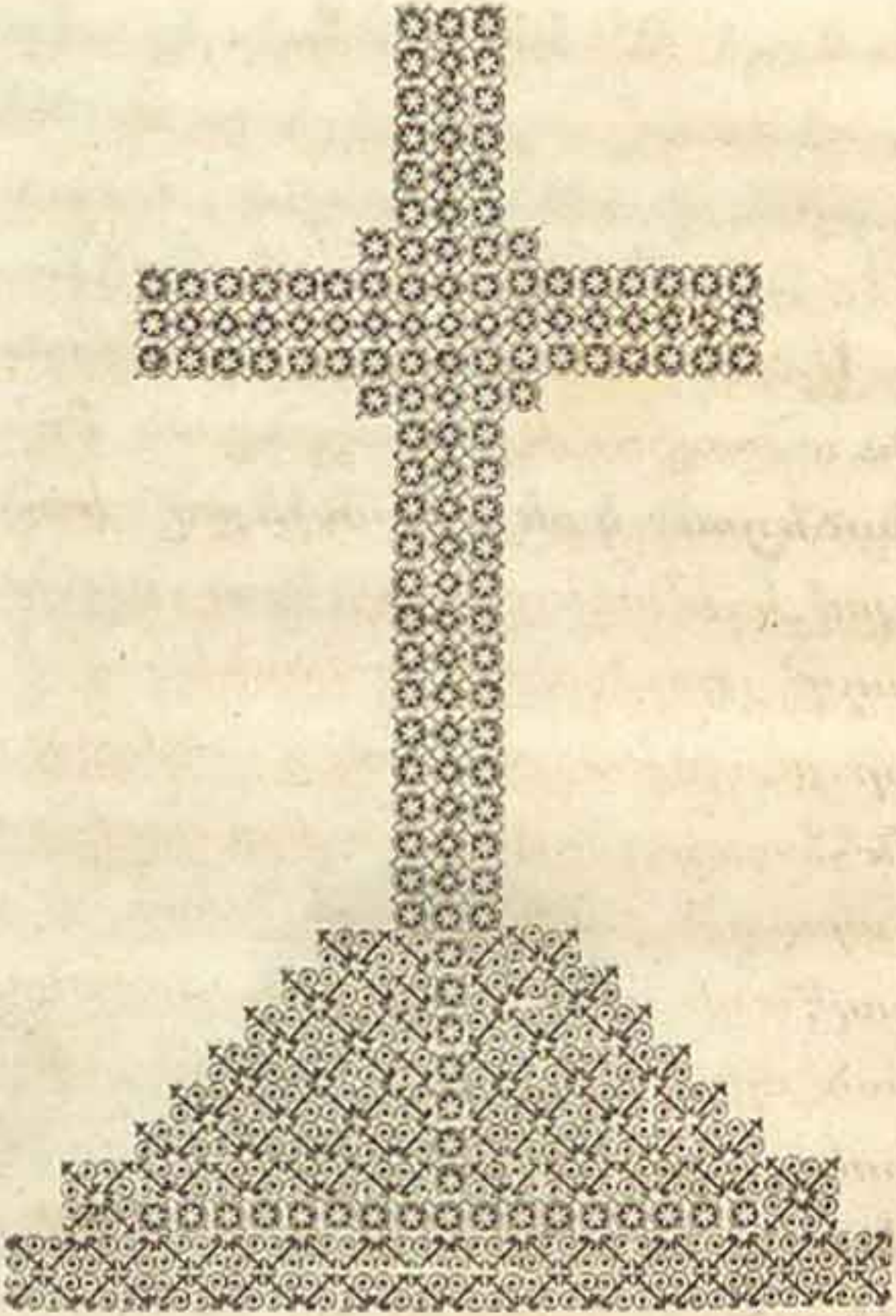

ԱՂՕՐԻՔ ԺԸ.

Գիտուն խոչի վրայ։

Լսեցեք Թեան ոչխար, որ մարդ-
կաց սրտին մէջ տարածած էր. չհամբերցաւ զքեզ տանջելով՝ խա-
չելով և Թաղելով, այլ .քու տաբ-
խուչդ՝ որուն վրայ տարածեցար և զոր անոգաբար արեամբդ օծեցիր, անհետացուցանելու համար հոս տա-
.ք տրտմին մէջ Թաղել տուա.
որպէս զի անոր միջոցաւ յոյսնը-
ւած արանչելիներդ խոսխանուին։
Սակայն զքեզ Հրեղինէ .քու տաբ-
սիրելի վառուած՝ չերմեռանդու-
Թեամբ և կատարեալ հաւատով
իւր հոգւոյն Թերադրութեամբը
եկաւ և այն պատուական գանձը

գանելով՝ մարդկանց մոլութիւնն ու չարութիւնը յանդիմանեց։

Նա ոչ նոյն անմիտ կիրքերով պաշարուած, նախանձու և տուրլութեան ոգւով՝ այլոց բարեմասնութիւնները, երախտիքը, առաքինութիւնը և մարդկութեան օգտակար գործերը վար զարնելով կը ջանամ խափանել. բայց անոնց արդեամբը միշտ կը յանդիմանուիմ ու չեմ խրատուիր. չեմ յիշեր թէ որ չյայտնուած գաղտնիք մը չկայ։

Արդ՝ տէր իմ Յիսուս, հոգւոյս գեղեցիկ ձիրքերը՝ մոլութեց ձեռքով կորստեան փոսին մէջ արգիլեցի, և հիմայ մերկացած այն վեմ առաքինութիւններէն՝ որոնք մարդկութիւնս կը ստիպեն,

անպիտան ու անարդուած մեռցի, Երարշապետիդ ձեռագործն լա-
ուելու պատիւն զրկուեցայ. վատթար գործերուն ցածցայ, խո-
նարհեցայ և խոյտառակ եղայ. և այս ամեն անարդութեանց մէջ
կամաւս գլորեցայ. որոնցմէ փրկուելու և արբուելու յոյս դու
միայն ես, տէր իմ Յիսուս, ու քեզի կը վայելէ փառք իշխանու-
թիւն և պատիւ յաւիտեանս. ամէն:

ԱՂՕԹՔ ԺԹ.

Զիթենեաց շեռք
Սուրբ Հոմարարձման ցրայ։

Որ մահկանացուս մարդն ապաշխարութիւն խոսք կրնայ ծնիլ. քանզի յաղթութիւնդ ու փառքդ պարարտութիւնս Աստուած իմ Յիսուս, որ բերան վայելչապէս կրնայ պատմել. քանզի անձանելի պարծիցդ։ Դուն՝ ով Տէր, անքննելի խորհրդով Աստուածութիւնդ մարդկութիւն հեռ միաւորելով՝ իբր արքայ մահկանացու ծնար. աշխարհի մէջ բնութիւնէ վեր վարքով մը կենդանաւորեցար, անբաժանելի հանդերձութիւնները զօրութեամբ բժշկեցիր, մեռելներ արքացու-

ցիր, տրամաբանները մխիթարեցիր և երջանկութեան ճամբան տարեցուցիր։

Իսկ մարդիկ՝ քու այսչափ բարերացդ փոխան ի՞նչ հատուցին. ո՜հ, սակայն ապերախտութիւն։ Կեանք տուողիդ կեանքը վերցուցնելու ձգտեցան, նախատեցին, չարչարեցին, խաչեցին, և վերջապէս թաղեցին. բայց դու հզօր զօրութեամբ յաղթութիւնդ ընելէդ վերջը՝ անճառելի փառօք դերեզմանէն ելար և յաստուածալ չար մարդկանց բոլոր ակնկալութիւնը փուճը հանեցիր, արդարոց և սրբոց յոյսը պսակեցիր, և 'ի լուսոն ամենայնի հոս այս Զիթենեաց լեռան վրայ Ս. աքեաները օրհնեցիր, զօրացուցիր և անոնց առջեւ Ս. աստ-

ուածային ինքնազօր զօրութեամ-
բեզ համբարձար դէպ 'ի երկինք
.քու սկզբնական փառացդ մէջ,
ուր հինգ նաւած տիեզերքը կը
խնամես։ Օրհնեալ ես դու Աստ-
ուած իմ, մեծ է .քու կարողու-
թիւնդ, անճառելի է մարդասի-
րութիւնդ և սիրալի է նահատա-
կութիւնդ, որուն վրայ հրեշտակ-
ներն ալ զարմացած՝ մէկմէկու կը
հարցուներին թէ "Ո՞վ է այս փա-
ռայ թագաւորը և զօրութեանց
Տէրը, ինչ է անոր հանդերձին
գրանչելի կարմրութիւնը"։ և այս-
պէս հարցմամբ յաւիտենից դռնե-
րը .քու առջեւդ կը բանային։

Այսպէս մարդասիրական տե-
սէնութիւններդ յիշելով կը հիա-
նամ և կը պատկառիմ։ որովհե-

տեւ սիրոյդ անշափութիւնը կը տեսնեմ, և իմ կրիցս բռնութիւնը կը նկատեմ, և կը յիշեմ որ բոլոր պարտականութեանցս մէջ թերի գտնուեր եմ. փոխան սիրելու՝ ատեր եմ, կարեկցելու տեղ՝ անարգեր եմ, մխիթարելու տեղ՝ վշտացուցեր եմ, եւ ողորմելու տեղ՝ անդթութեամբ զրկեր եմ։ Ուստի կ'ապաշխարեմ տէր Աստուած բարութեանդ, Աստուած սիրոյ եւ ողորմութեան, զթած մեղուցեալ թշուառս վրայ և զթութեամբ ակնարկէ. արէ, փրկէ և մեռեալ հոգիս կենդանացնելով շնորհէ այն զօրութիւնը, որով դէպ 'ի քեզ պատնեշս կարող ըլլամ, եւ զքեզ յաւիտեան փառաւորելու արժանանամ. ամէն։

ԱՂՕՐ Ի.

Սուրբ Աստուածածնի շիրմին քով։

Տիրածին կոյս, մայր ողորմութեան՝ որ Աստուածածին, դուն որ այնչափ առաքինութեամբ՝ մինչեւ բանին Աստուծոյ մայր ըլլալու արժանացար. Սերովբէից անհպելին անձառապէս ծնար. բոլոր տիեզերքը խնամող անկարօտ Տէրը արեւուցիր։ Դուն որ սուրբ Յովհաննէս աւետարանչի միջոցով բոլոր քրիստոնէից մայր ըլլալու կոչուեցար, վերջապէս դուն՝ որուհի Կոյս, որ քու արժանաւորութեանդդ համեմատ յերկինս վերախուեցար, անշուշտ հինգ մեղ հանար միջնորդելու դերապէն պաշտօնն ունիս, և ես կը հաւատամ,

Տիրուհի մայր, որ քու աղաչանքդ մեր Փրկչին առջեւ խիստ բեղու

նելի է. այն Փրկչին՝ որ քեզի հետ էր ընչեր, ու քեզի հետաքրքիր կ'ըլլար. այն մարդասէր ու բարեխօսնամ Փրկչին կ'ասեմ՝, որ խաչին մէջ տանջելի ցաւոց մէջ գքեզ չմոռացաւ. նոյն սիրոյ և գթութեան աղբիւրը, շնորհաց և ողորմութեան անսպառ գանձարանը, հիմայ ալ քու մայրական սիրոյդ համար մէջ նորդութիւնդ անտես չընէր։

Արդ՝ Տիրուհի, անարատ մայր, կ'աղաչեմ՝, ապրածդ թեւերդդ. խնդրէ, հայցէ և իմ փրկութեան համար խարեխոս եղիր. և թէպէտ գիտեմ որ իմ մեղքս բազմութեամբ գերազանց եմ ամեն շնորհքներէ, համարձակու-

թիւն չունիմ բան մը խնդրելու։ Սակայն Թադուհի երկնից, հոգւոյս կենդանական պիտոյքը կը տրուպէ զիս մերձենալ և քու հաճոյանան մաղթանացդ ու միջնորդութեանդ դիմել. ուստի մի մերժեր թշուառս, զիս ողորմելոյս վրայ. անարատ կուսութեանդ, զիս ամբարշտութեան և Յիսուսի չարչարանաց համար կրած վշտալից ցաւոդ յիշատակաւը կ'աղաչեմ ու կը թախանձեմ, յուսալով որ կը վիճանիս բարեխօսել մեղաւորս փրկութեան համար. որպէս արժանի ըլլամ մեղայ թողութեան հետ՝ ժուժկալութիւն, շնորհք և որբութիւն վարուց ընդունիլ, և սուրբ ոգեցութեան փառքը վայելել. ամէն։

ԱՂՕԹՔ ԻՆ.

Սուրբ Երուսաղէմն մեկնչու. ասեն։

Ով ամենակարող Աստուած ամենայն երկրաց, ով անհուն բարութիւն, Որոյ փառք և թագաւորութիւն հաստատեալ է անարժան շինմանդ։ Մեծ է քո գթութիւնդ, անչափ է մարդասիրական խնամքդ, անկշռելի և անեղծանելի են առատ ողորմութիւնքդ։ Դուն, Աստուած իմ, որ չմերժեցիր Բանանոցումն ապաշաւելոյն, մի մերժեր թշուառս պատանեալս ալ. գուն՝ որ ընդունեցիր հարիւրապետին խնդիրքը, հաճութիւն ունեցիր նաև մեզապարտ պոռնիկին հեծութեանը վրայ.

դուն՝ որ Պրոպատիկէ աւազանին մէջ երեան և ուխտ տարուան անձարակ անդամալոյծին վրայ գթացար, զորմէ անդադարեալ խնդրեցար. դուն՝ ամենակարող Փրկիչ իմ Յիսուս, որ Սարիսանու և Սարթայի արտասուաց վրայ խանդաղատելով՝ անոնց չորս օրուան մեռած եղբայրը կենդանացուցիր, և՝ աղաչեմ ընդունէ իմ ալ հառաչանքներս ու արտասուքս, և բալանմաժամանակեայ մեռած հոգիս մեզայ ապականութեան գուբէն հանելով կենդանութիւն շնորհէ։ Փա՛ռք քեզ Փրկիչ և Արարիչ, զոր հաւթիւն բիւր անգամ, որ արժանի ըլլար զիս քու Տիրամայրդ ու բոլոր աստուածդ գալու և անձամբ մարդանալու հրաշալի գործ-

ծերը տեսնելու, զրոնք ինձ նման ապաշնորհ մեղաւորին փրկութեան համար զթութեամբ հաճեցար կատարել. օրհնեալ ես դու Փրկիչ իմ Յիսուս, օրհնեալ ըլլայ քու կամքդ։

Կ'աղաչեմ Տէր իմ, թշուառս մեզայ թողութեան հետ շնորհէ նաեւ զիս ատելներուն, թշնամիներուս, ինձի չար խորհողներուն, չգիտութեամբ զիս բանբարկելուն յանցանքն ալ։ Եթէ անոնց կ'աղաչեմ, և մի յիշեր այն բոլոր գէշ խորհուրդները, զոր ինձ համար կը խորհին. այլ անոնց ալ Տէր իմ, զգաստութիւն, բարեմտութիւն և արդի մտքութիւն. զղջմութիւնդ և շնորհքներուդ արժանի ըլլէ զանոնք ալ։ Այնչափ որ

Տէր իմ, զուցէ իմ անիմաստեմ եւ զայնմանէրէն ընթացքուս տեղէ տուած և պատճառ եղած եմ ա-
նոնց մեղացը. ուստի իմ պատճա-
ռաս ունեցած բոլոր մեղքերնին
ալ մի յիշեր, և քու սուրբ արքա-
յութեանդ անձառ փառաց ար-
ժանի ըլլէ ամենքն ալ։

Ամատիկ տէր իմ Յիսուս,
ալ ժամանակն եկաւ որ մեկնիմ
այս Արարատն տեղերէն։ Սակայն
սիրուս ու հոգիս միշտ հոս պիտի
ըլլայ, և այս յիշատակը զոհ քեզի
հետ պիտի միացունէ. միայն թէ
Ասուած իմ, քու խնամոցդ ու
շնորհացդ կը կարօտիմ. օգնէ ար-
կարիս, որ չմեղանչելու առաջա-
դրութեանս մէջ հաստատուն մը-
նամ. պահպանէ աչդ հոգանի ը-

ըն վրաս ու վրկէ զիս բոլոր փոր-
ձանքներէն, որպէս զի խաղաղու-
թեամբ հանիսի իմ բնակարանս,
և զքեզ Հօր և սրբոյն
Հոգւոյն փառաւորեմ յաւիտեան յա-
ւիտենից. ամէն։

ՑԱՆԿ ԳՐՈՑ

Տպագրեալ 'ի ջանս Սրբոց
Յակոբեանց։

Աղօթամատոյց Սրբոցդան տեղեաց։
Աւետարան։
Բառարան Զանազանութեան։
Բացատրութիւն Հրաժարման և Զղջման և առաւօտեան երգոց Շնորհալւոյն։
Գործք Առաքելոց։
Գոլգոթանք 'ի վերայ ուխտաւորելոյն Երուսաղէմի. Նոր տիպ։
— 'Նոյնն՝ Հին տիպ։
Եղիշէ։
Երեւոյթ կրից։
Եփրեմ՝ խուրմն. գ. տիպ։
Զանազանութիւն հինգ գաղուց. սրատեսութիւն հին և նոր Կտակարանաց, Պօղոս Պատրիարքի. Ճ հատոր. տպագիրքն Բ. տիպ։
— Նոյնն հին տիպ. Բ. հատոր միայն։
Թանգարան խրատու, Պօղոս Պատրիարքի. Բ. տիպ։
Թատրոնի տետրակ. Տարեկան։
— 'Նոյնն՝ Շաբաթական։

Ժամագիրք · Խաչագիր։
Խորհրդածութիւն Սրբազան Գաւառագի, ա-
բարեալ արքոյն Ներսէսի Լամբրոնացւոյ։
Խորհրդատետր Սրբոյ Գաւառագի։
Կանոնագիր հոգեշահ բանից։
Հանգամանութիւն Երիցուսան Աստուածոյ,
հանդերձ յաւելուածով · գ · գիր։
Հանուրց պատմութիւն Երուսաղէմի։
Հայելի վիրաց, շարադրութիւն 'ի վերայ
եօթն մահացու մեղաց։
Հերետիկն Խաչագիր։
Ճառ հաղորդութեան։
Պատմագրութիւն նոխանեաց։
Պէտութիւն Զրգիոյն Եփեսացւոց։
Պէտութիւն Յոյանութեան Յովհաննու ա-
ւետարանչի, 'ի Ներսէսէ Լամբրոնացւոյ։
Յովհաննէս Կամոգիկոս · պատմութիւն Հայոց։
Յոսէփ գեղեցիկ։
Ընդերգութիւն 'ի մեծն Ներսէս։
Ռաւանդ բարոյ · Մարդմանեալ Յոստանիսն
լեզուէ։
Սաղմոս · Զաքիր։
Սարգիս · Զաքիր։
Տաղիկ · տեղագրութիւն Երուսաղէմի։
Տարեգիր խնամատարութեան, Մարդմանեալ

Հասարակաց լեզուաց։
Տեղաբնիկներն հայերենի։
Տրամաբանություն, որպես ամենայն գիտության գլխաւոր ամենաձեւն։
Քերականն։
— Նոյնն՝ հելլերէն։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ
19 27
VII

0015151

20 01 2013

<< Ազգային գրադարան

NL0015151